

Số: /TB-UBND

Quảng Nam, ngày tháng 12 năm 2020

THÔNG BÁO

Kết luận của Chủ tịch UBND tỉnh Lê Trí Thanh tại Hội nghị Tổng kết 10 năm (2010-2020) thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới và Phong trào thi đua “Chung sức xây dựng nông thôn mới” trên địa bàn tỉnh Quảng Nam

Ngày 18/12/2020, tại UBND tỉnh, Chủ tịch UBND tỉnh Lê Trí Thanh và Phó Chủ tịch UBND tỉnh Hồ Quang Bửu đồng chủ trì Hội nghị Tổng kết 10 năm (2010-2020) thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới (*Chương trình*) và Phong trào thi đua “Chung sức xây dựng nông thôn mới” trên địa bàn tỉnh Quảng Nam. Tham dự Hội nghị có đồng chí Trần Văn Môn, Phó Chánh Văn phòng Điều phối NTM Trung ương; đại diện lãnh đạo UBMTTQVN tỉnh và các Hội, đoàn thể tỉnh; đại diện lãnh đạo Văn phòng Tỉnh ủy, các Ban xây dựng Đảng của Tỉnh ủy, Văn phòng HĐND tỉnh, Văn phòng UBND tỉnh, Văn phòng Điều phối NTM tỉnh, Ban Thi đua - Khen thưởng tỉnh; lãnh đạo các Sở, ngành là thành viên Ban Chỉ đạo tỉnh; các đơn vị trực thuộc Sở Nông nghiệp và PTNT; đại diện Thường trực Huyện/Thị/Thành ủy, lãnh đạo UBND các huyện, thị xã, thành phố, các Phòng, Ban liên quan và Chủ tịch UBND các xã; các tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong phong trào thi đua “Chung sức xây dựng nông thôn mới”.

Sau khi nghe Chánh Văn phòng Điều phối NTM tỉnh báo cáo kết quả 10 năm thực hiện Chương trình, mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp giai đoạn 2021-2025; báo cáo tham luận của các Sở, ngành và địa phương; ý kiến tham gia của các đại biểu dự Hội nghị và phát biểu của đồng chí Trần Văn Môn, Phó Chánh Văn phòng Điều phối NTM Trung ương; đồng chí Lê Trí Thanh, Chủ tịch UBND tỉnh kết luận:

Trong 10 năm qua (2010-2020), cấp ủy đảng, chính quyền các cấp đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành, có nhiều cách làm chủ động, sáng tạo; tập trung các nguồn lực và huy động cả hệ thống chính trị vào cuộc, cùng với sự chung tay, góp sức của các tầng lớp Nhân dân và toàn xã hội. Bên cạnh đó, có sự giúp đỡ toàn diện, kịp thời, có hiệu quả của Trung ương, nên mặc dù là Tỉnh có điểm xuất phát thấp (*năm 2010 có 48 xã chưa đạt tiêu chí nào, bình quân chung số tiêu chí NTM đạt chuẩn là 2,61 tiêu chí/xã*), triển khai nhiệm vụ trong điều kiện gặp rất nhiều khó khăn, nhưng sau 10 năm triển khai, Chương trình NTM đã đạt được nhiều kết quả quan trọng, làm thay đổi căn bản diện mạo nông thôn Quảng Nam, kết cấu hạ tầng có bước đột phá, nhiều mô hình phát triển kinh tế ứng dụng khoa học kỹ thuật, sản xuất theo hướng liên kết chuỗi giá trị có hiệu quả cao, đời sống vật chất, tinh thần của người dân nông thôn ngày càng được nâng lên (*đạt 40,5 triệu đồng, tăng 30,3 triệu đồng so với năm 2010*); năng lực, kinh nghiệm của đội ngũ cán bộ tham mưu, vận hành Chương trình đã có tiến bộ rõ rệt, ngày càng được nâng cao cả về nhận thức chính trị, năng lực

chuyên môn, nhất là ý thức, trách nhiệm. Các mục tiêu về xây dựng NTM cơ bản đều đạt và vượt, với 58% số xã đạt chuẩn nông thôn mới, 05 đơn vị cấp huyện đạt chuẩn NTM và hoàn thành nhiệm vụ xây dựng nông thôn mới, gần 20% số thôn đạt chuẩn khu dân cư NTM kiểu mẫu và thôn NTM.

Bên cạnh những kết quả đạt được, việc tổ chức thực hiện Chương trình còn nhiều tồn tại, hạn chế, như: Công tác thông tin tuyên truyền chưa có chiều sâu, chưa rộng khắp, nhất là công tác vận động, thuyết phục nhân dân còn hạn chế nên một số nơi vẫn còn tâm lý trông chờ vào sự đầu tư hỗ trợ của Nhà nước; chất lượng xã NTM, khu NTM kiểu mẫu chưa cao, nhất là so với các xã vùng Bắc Trung bộ. Năng lực, kinh nghiệm công tác của cán bộ ở cấp xã, nhất là các xã miền núi còn hạn chế; công tác chỉ đạo, điều hành của một số địa phương chưa đáp ứng yêu cầu đề ra, bên cạnh đó, một số thành viên Ban Chỉ đạo cấp tỉnh, huyện chưa sâu sát cơ sở; bình quân tiêu chí có sự chênh lệch lớn giữa các vùng; xây dựng NTM ở miền núi chưa đạt yêu cầu, chênh lệch thu nhập giữa thành thị và nông thôn còn rất lớn, số xã dưới 10 tiêu chí còn nhiều. Chất lượng đạt chuẩn và công tác duy trì bền vững kết quả sau đạt chuẩn còn nhiều hạn chế. Nhiều địa phương đạt chuẩn theo bộ tiêu chí NTM ở giai đoạn trước, đến nay chưa đáp ứng được một số yêu cầu của bộ tiêu chí mới; đặc biệt, nhiều xã ở các khu vực khó khăn đã được ưu tiên nguồn lực đầu tư để phấn đấu đạt chuẩn, tuy nhiên, chất lượng đạt chuẩn chỉ ở mức “chạm ngưỡng” và dễ rớt chuẩn khi có thiên tai, dịch bệnh xảy ra; việc chỉ đạo thực hiện ở các xã phấn đấu đạt chuẩn xã NTM nâng cao, xã NTM kiểu mẫu chưa được tập trung; nông thôn phát triển chưa đồng đều, kết nối kinh tế nông thôn - đô thị còn yếu. Đầu tư nguồn lực còn phân tán, dàn trải, chưa ưu tiên phát triển sản xuất; lồng ghép nguồn lực từ các chương trình, dự án còn hạn chế, thiếu đồng bộ, giải ngân hằng năm còn chậm; năng lực sản xuất và chất lượng hàng hóa còn thấp, tính cạnh tranh chưa cao; liên kết chuỗi trong sản xuất còn yếu, dẫn đến tình trạng “được mùa, mất giá” còn phổ biến; thu nhập và đời sống của người dân, nhất là ở vùng sâu, vùng xa còn gặp nhiều khó khăn, thu nhập không bền vững.

Giai đoạn 2021-2025 là giai đoạn rất khó khăn, vì hầu hết các xã tương đối thuận lợi đã đạt chuẩn NTM, các xã còn lại hầu hết là các xã miền núi khó khăn, trong khi đó Bộ tiêu chí NTM giai đoạn 2021-2025 được nâng lên cao; thu ngân sách Nhà nước bị ảnh hưởng bởi dịch bệnh, thiên tai. Để đạt mục tiêu giai đoạn 2021-2025 đề ra cần có sự nỗ lực rất lớn, nhất là ở các địa phương miền núi, cần phải có sự quyết tâm cao nhất; tập trung lãnh đạo, chỉ đạo quyết liệt; phát huy sức mạnh tổng hợp của toàn dân; tổ chức thực hiện tốt các mục tiêu và giải pháp đã đề ra trong Báo cáo tổng kết; trong đó cần lưu ý thực hiện tốt một số nhiệm vụ trọng tâm sau:

1. Đề nghị các cấp, các ngành tập trung thực hiện tốt các nội dung tại Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Quảng Nam lần thứ XXII, nhiệm kỳ 2020 - 2025 (*Chương trình số 01-CTr/TU ngày 04/12/2020 của Tỉnh ủy*) và Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2021 - 2025 (*Nghị quyết số 68/NQ-HĐND ngày 08/12/2020 của HĐND tỉnh*). Giao Văn phòng Điều phối NTM tỉnh làm việc cụ thể với các địa phương rà soát

thêm các xã để đưa vào danh sách xã phấn đấu đạt chuẩn NTM giai đoạn 2021-2025, đảm bảo có thêm 44 xã đạt chuẩn NTM.

Căn cứ Bộ tiêu chí xây dựng xã NTM giai đoạn 2021-2025 được Thủ tướng Chính phủ ban hành, cùng với các mục tiêu đã đề ra, Sở Nông nghiệp và PTNT, Văn phòng Điều phối NTM tỉnh chủ trì, phối hợp với các Sở, ngành và địa phương tập trung xây dựng Đề án hỗ trợ xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025, báo cáo UBND tỉnh trong quý III/2021 để xem xét trình Tỉnh ủy, HĐND tỉnh thông qua, làm cơ sở hỗ trợ nguồn lực thực hiện trong giai đoạn 2021-2025 (*xây dựng 01 cơ chế, chính sách riêng cho Chương trình NTM; bao gồm các nội dung, mức hỗ trợ xây dựng NTM và lồng ghép các cơ chế, chính sách có cùng nội dung đầu tư, báo cáo HĐND tỉnh tăng nguồn lực đầu tư cho Chương trình NTM để hỗ trợ huyện, xã, thôn thực hiện*). Riêng năm 2021, trong khi chờ Trung ương ban hành Chương trình và Bộ tiêu chí NTM giai đoạn 2021-2025 và HĐND tỉnh ban hành cơ chế hỗ trợ giai đoạn 2021-2025, tiếp tục kéo dài thực hiện các cơ chế, chính sách trong Chương trình NTM đã được HĐND tỉnh thống nhất tại khoản 2, Điều 1 Nghị quyết số 75/NQ-HĐND ngày 08/12/2020 và các quy định có liên quan của UBND tỉnh để thực hiện trong năm 2021.

2. Tiếp tục quán triệt và tuyên truyền nâng cao nhận thức đến tất cả cán bộ, đảng viên, các tổ chức, đơn vị và toàn thể nhân dân xây dựng NTM là nhiệm vụ chính trị trọng tâm, xuyên suốt, “*có điểm khởi đầu, không có điểm kết thúc*”; công tác tuyên truyền giai đoạn tới yêu cầu phải đổi mới, sát với mục tiêu, nhiệm vụ và diễn biến mới trong đời sống, xã hội, tình hình thiên tai, dịch bệnh ảnh hưởng đến chương trình NTM để người dân đồng tình, ủng hộ; giai đoạn tới chú trọng lấy sự hài lòng của người dân làm thước đo cho sự thành công của Chương trình; xây dựng NTM thành những “*miền quê đáng sống*”, để từ đó tạo sự lan tỏa, nhân rộng.

3. Tham mưu UBND tỉnh triển khai Bộ tiêu chí NTM của Trung ương giai đoạn 2021-2025 và xây dựng Bộ tiêu chí thôn NTM và khu dân cư NTM kiểu mẫu giai đoạn 2021-2025 cho phù hợp với từng vùng (*đồng bằng, miền núi, trung du*) để tổ chức thực hiện theo chiều sâu, trong đó cần nghiên cứu tiêu chí NTM theo hướng thích ứng với biến đổi khí hậu đang ngày càng xảy ra khắc nghiệt. Đối với vùng đồng bằng tập trung điều chỉnh quy hoạch phát triển sản xuất thật sự phù hợp, phát huy cơ sở hạ tầng đã được đầu tư, xây dựng các khu sản xuất nông, lâm, ngư tập trung; đẩy mạnh công tác tích tụ ruộng đất, áp dụng cơ giới hóa vào trong nông nghiệp, các xã có điều kiện thì khuyến khích xây dựng xã NTM nâng cao và xã NTM kiểu mẫu. Riêng đối với các xã ven biển cần có kế hoạch sắp xếp dân cư gắn với các dự án lớn vùng Đông; các xã trung du, miền núi cần tập trung phát triển kinh tế vườn, kinh tế rừng, phát triển các sản phẩm nông nghiệp hữu cơ. Đối với các xã miền núi cao, xã biên giới cần tập trung sắp xếp dân cư gắn với xây dựng nông thôn mới một cách bền vững.

4. Các Sở, ngành và các địa phương tiếp tục nghiên cứu, xây dựng các mô hình NTM bền vững, tiêu biểu cho phù hợp với các vùng, miền để đăng ký UBND tỉnh hỗ trợ chỉ đạo điểm, vừa rút kinh nghiệm để nhân rộng hướng đến

xã NTM kiểu mẫu, trong đó quan tâm một số mô hình như: Mô hình NTM ven đô gắn với phát triển đô thị (*Điện Bàn, Hội An, Tam Kỳ...*); mô hình NTM gắn với phát triển du lịch cộng đồng (*Hội An, Tiên Phước...*); mô hình NTM của các làng nghề truyền thống (*Điện Bàn, Duy Xuyên...*); mô hình NTM dựa trên phát triển sản xuất hàng hóa, chuỗi giá trị (*Đại Lộc, Thăng Bình...*); mô hình làng NTM ở miền núi (*Tây Giang, Đông Giang, Nam Trà My, Bắc Trà My...*); mô hình NTM đặc sắc về cảnh quan môi trường, sinh thái làng quê gắn với phát triển du lịch; mô hình kiểu mẫu trong việc thực hiện tiêu chí y tế - văn hóa - giáo dục; mô hình kiểu mẫu trong thực hiện tiêu chí sản xuất - thu nhập - hộ nghèo... Đề nghị các địa phương: Điện Bàn, Hội An, Tam Kỳ, Thăng Bình, Duy Xuyên, Núi Thành... tiếp tục quan tâm chỉ đạo, hỗ trợ các khu vực vùng ven của các xã mới lên đô thị để đảm bảo đời sống người dân so với mặt bằng chung của các xã NTM. Đối với các xã đã có quyết định công nhận đô thị cần có giải pháp, kế hoạch phù hợp để gắn xây dựng NTM với phát triển đô thị một cách bền vững.

5. Giai đoạn đến, xác định phát triển kinh tế, nâng cao thu nhập cho cư dân nông thôn và giải quyết các vấn đề cấp thiết ở nông thôn, là nội dung cốt lõi trong xây dựng NTM; do đó, các Sở, ngành và địa phương cần tập trung: (i) Phát triển đa dạng các loại hình kinh tế nông thôn, nhất là tiểu thủ công nghiệp, thương mại, đô thị, dịch vụ, du lịch; tập trung phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa, HTX ở nông thôn, chú ý phát triển các HTX có điều kiện và năng lực tham gia liên kết chuỗi, HTX gắn liền với chế biến tạo các sản phẩm OCOP để gia tăng giá trị; đẩy mạnh phong trào khởi nghiệp trong nông thôn gắn với “nông nghiệp an toàn”; (ii) tập trung cao thực hiện cơ cấu lại ngành nông nghiệp đi vào chiều sâu; củng cố lại phương thức sản xuất nông nghiệp, phát huy hơn nữa các sản phẩm chủ lực có lợi thế của tỉnh theo hướng đẩy mạnh liên kết sản xuất theo chuỗi giá trị, trong đó lấy doanh nghiệp, HTX làm hạt nhân; ưu tiên thúc đẩy chế biến sâu, cơ sở bảo quản, kết nối với chuỗi cung ứng, hình thành nhóm sản phẩm chủ lực theo 3 cấp độ: sản phẩm chủ lực quốc gia, cấp tỉnh và đặc thù theo vùng, miền; (iii) đẩy mạnh thực hiện Chương trình OCOP để tiếp cận nhanh với thị trường; (iv) tập trung ưu tiên giải quyết sớm, hiệu quả các vấn đề cấp thiết ở nông thôn, như: xử lý rác thải, nước thải sinh hoạt, nâng cao tỷ lệ hộ được cấp nước sạch, y tế, giáo dục, môi trường... (v) tăng cường chỉ đạo phát triển du lịch nông thôn dựa trên nền tảng văn hóa cộng đồng làng, trong đó tập trung phát triển các điểm đến và sản phẩm du lịch nông thôn đặc trưng gắn với xây dựng NTM, sản phẩm OCOP.

6. Đề nghị các địa phương chủ động bắt tay vào xây dựng Chương trình, Kế hoạch xây dựng NTM giai đoạn 2021-2025 của địa phương mình theo hướng rõ mục tiêu, rõ việc, phân công cụ thể nhiệm vụ sát với điều kiện thực tiễn. Trước hết, cần phân ra các nhóm xã theo kết quả đạt được của Bộ tiêu chí về xã NTM, để xác định các định hướng cũng như giải pháp trong chỉ đạo thực hiện. Tăng cường phân cấp, trao quyền cho cấp xã, tạo mọi điều kiện thuận lợi cho người dân và cộng đồng thực sự làm chủ trong xây dựng NTM theo cơ chế đầu tư đặc thù rút gọn. Bố trí ngân sách cấp huyện, xã để thực hiện, đồng thời lồng ghép có hiệu quả các nguồn vốn, trong đó lấy Chương trình NTM, tiêu chí NTM

làm trực trung tâm để tập trung chỉ đạo và thực hiện lồng ghép các nguồn vốn nhằm thực hiện bảo đảm hoàn thành mục tiêu đề ra, ưu tiên cho các xã, thôn phân đầu đạt chuẩn NTM giai đoạn 2021-2025. Đẩy mạnh xây dựng Khu dân cư NTM kiểu mẫu đi vào chất lượng, chiều sâu; đối với các địa phương miền núi cao tập trung thực hiện các tiêu chí thôn NTM, nhằm hạn chế thấp nhất mức độ thiếu hụt các dịch vụ xã hội cơ bản trong chuẩn nghèo tiếp cận đa chiều, làm tiền đề để xã phân đầu đạt chuẩn NTM trong thời gian thích hợp

7. Đối với các huyện, xã, thôn đã đạt chuẩn NTM tập trung duy trì, giữ vững các tiêu chí đã đạt theo Bộ tiêu chí mới giai đoạn 2021-2025, không để “rớt” tiêu chí, theo đúng tinh thần chỉ đạo của UBND tỉnh tại Chỉ thị số 07/CT-UBND ngày 02/7/2018. Xây dựng kế hoạch để học tập kinh nghiệm ở những địa phương làm tốt (*trong và ngoài tỉnh*) về vận dụng tại địa phương cho phù hợp trong giai đoạn 2021-2025. Thường xuyên sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm và kịp thời tôn vinh, khen thưởng những cá nhân, tập thể có nhiều đóng góp cho xây dựng NTM. Ban hành Kế hoạch thực hiện Phong trào “Quảng Nam chung sức xây dựng NTM giai đoạn 2021-2025” để phát động tổ chức thực hiện.

8. Trong khi chờ Trung ương ban hành bộ máy tổ chức hệ thống Văn phòng Điều phối NTM các cấp giai đoạn 2021-2025, tiếp tục duy trì bộ máy tổ chức, giúp việc Chương trình NTM như hiện nay để chỉ đạo, điều hành Chương trình NTM trong năm 2021 (*kể cả việc sử dụng con dấu*); đề nghị các cấp sớm củng cố, kiện toàn kịp thời bộ máy giúp việc Ban Chỉ đạo các cấp bảo đảm chuyên trách, chuyên nghiệp; phân công, phân cấp thật cụ thể gắn với trách nhiệm của tập thể, cá nhân liên quan; những địa bàn khó khăn cần phân công cho các đồng chí Thường vụ Đảng ủy các cấp để chỉ đạo. Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, xây dựng chính quyền số trong quản lý, điều hành ở cấp xã để giảm bớt các khâu trung gian, tăng hiệu quả công việc và dễ kiểm tra, giám sát. Đổi mới phương pháp kiểm tra, đánh giá xã đạt chuẩn NTM trong giai đoạn 2021-2025 theo hướng thực chất, khách quan, khoa học và hiệu quả, ứng dụng CNTT trong đánh giá; kịp thời phát hiện, chấn chỉnh thiếu sót và tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc của địa phương; phát huy vai trò giám sát, phản biện của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và cộng đồng dân cư.

Trên đây là kết luận của Chủ tịch UBND tỉnh Lê Trí Thanh; yêu cầu Thủ trưởng các Sở, Ban, ngành, Hội đoàn thể, các thành viên Ban Chỉ đạo tỉnh và các địa phương căn cứ các nội dung chỉ đạo nêu trên và chức năng nhiệm vụ của mình, xây dựng kế hoạch cụ thể để triển khai thực hiện./.

Nơi nhận:

- Ban Chỉ đạo, Văn phòng ĐP NTM TW;
- TTTU, HĐND, UBMT TQVN tỉnh;
- CT, các PCT UBND tỉnh;
- Các Sở, Ban, ngành, Hội, đoàn thể tỉnh;
- Thành viên BCD các CT MTQG tỉnh;
- Văn phòng Điều phối NTM tỉnh;
- Huyện ủy/Thị ủy/Thành ủy;
- UBND các huyện, thị xã, thành phố;
- CPVP;
- Lưu: VT, TH, KTTH, KTN.

TL.CHỦ TỊCH
KT. CHÁNH VĂN PHÒNG
PHÓ CHÁNH VĂN PHÒNG

Võ Văn Viên

